

WARBIXIN LOOGU TALA GALAY
MACAAMIISHA CUSUB EE XAFIISKA
SHAQABIXINTA IYO WAX SOO SAARKA

KU SOO DHAWOOOW KA NOQOSHADA MACAAMIIL EE XAFIISKA SHAQABIXINTA IYO WAXSOOSAARKA!

Xafiiska shaqabixinta iyo wax soo saarka waxa loogu yeeraa ama la yiraahdaa ama loo soo gaabiyaan TE-toimisto. Ka tirsanaanta oo aad macaamiil ka tahay xafiiska shaqabixinta waxaa loogu talagalay in aad shaqo heshid. Xafiiska shaqabixinta waxaad ka helaysaa macluumad khuseeya shaqooyinka banaan ee aad codsan karto, sidoo kale waxaad ka helaysaa xafiiska shaqabixinta cid ama qof kaa caawiya sidii aad shaqo u raadsan lahayd. Xafiiska shaqada waxuu qabanqaabiyaan koorsooyin ah in aad wadanka la qabsadid ama waxbarsho xirfadeed aad ku baran karto xirfad aad ku shaqaysato iyo meelo aad ku sii barato shaqada ama shaqo barasho ka heshid, shaqo iyo waxbarsho tijaabo ah iyo weliba shaqo laga kaalmeenayo shaqo ku siiyaha mushaarkaaga.

Sidee baan uga noqan karaa macmiil xafiiska shaqabixinta?

Si aad u hesho adeega xafiiska shaqabixinta waa in aad marka hore ka noqoto macmiil xafiiska shaqabixinta iyo wax soosaarka. Markaad xafiiska ogaysiiso inaad shaqo raadis tahay, ka dib ayaad macmiil ka noqonaysaa xafiiska shaqabixinta, iskana diiwaangeliso xafiiska bogooda internetka:
www.te-palvelut.fi → **Työnhakijalle**
→ **Ilmoittaudu työnhakijaksi työ- ja elinkeinotoimistoon** (shaqaraadis → iska diiwaangeli shaqo raadis). Markii aad is diiwaan geliso, xafiiska shaqobixinta asaga aaya kula soo xariiraayo.

Hadii aad aqoonin internetka sida la isugu diiwaangeliyo, waxaad imaan kartaa xafiiska oo aad iska diiwaangelin kartaa.

Marka ugu horaysa ee aad xafiiska imanayso, soo qaado dokumentiyada hoos ku qoran:

- baasaboor
- Sharciga degenaanshaha ama hadii dhalashadaadu reer yurub tahay, shahaadada ama waraaqda deganaanshaha lagu diiwaan gelyay inaad finland ku nooshay

- hadii ey kuu suurtogasho soo qaado waraaqda diiwaangelinta ee xafiiska diiwaangelintu bixiyo, ama cadayn aad ku cadaynayso inaad leeday henkilötunnus (Sooshal number, afarta number) ee finnishka, tusaale ahaan kaarka kelada ee Kela-kortti.

Sidee baan u u xejisan karaa ama aanan u lumin karin macmiilnimadayda xafiiska shaqabixinta?

Waxaad u ahaan kartaa macmiil ee xafiiska shaqabixinta, marka aad la soo xiriirto xafiiska, sida aad isula balamteen qofka ku xisaabsan adiga. Tusaalo ahaan taleefan ahaan amo imail ahaan.

Waxaad lagayaabaa in aad ka heshid xafiiska shaqobixinta casumaad oo in aad u tagtid balantaas xafiiska waqtikii lagu balamiyey.

Maxaa ku xiga ama dhacaya markaan ogaysiyo xafiiska shaqobixinta inaan shaqo raadis ahay?

Waxaa shaqaalaha xafiiska shaqabixinta, kuu qabanayaa balan, balankaasi oo lagu ogaanayo heerka aad ka taqaano finishka ama aad ka fahmi kartid luqada finishka iyo baahida aad u qabto. Imtixaanka luqada oo lagaa qaadi doonaa waxuu qaadanayaa ilaa saacado. Waa inaad gashaa oo ka qayb qaadataa imtixaankaas, si aad koorsada loogu talagalay laqabsashada wadanka u hesho. Khasab maaha inaad luqada taqaanaa marka aad imtixaanka galayso.

Waxaa kaloo laguu samaynayaa qorashaha la qabsashada wadanka. Qorshahaas oo lugu qoraayo, shaqooyin see ah ayaad rabtaa iyo waxbarsho see ah ayaad rabtaa. Hadii aadan aqoonin af finishka ama swiidishka, waxaa luguu qabanaayaa turjumaan.

Hadii aad ilmo leedahay maalintaas u raadso qof kuu hayo markii aad i maaneyso xafiiskeena.

Goorma ama waqtigee ayaan heli karaa koorsooyinka loogu talagalay laqabsasada wadanka?

Waxabarshada ku saabsan laqabsashada wadanka ee xafiiska shaqabixinta bixiyo inta badan saf baa loogu jiraa. Marka adiga laguu samaynayo qorshaha la qabsiga wadanka ayaa lagu galin safka koorosyada.

Marka laguu helo kooros adiga kugu haboon ayaa xafiiska shaqabixinta waraaq kuu soo dirayaa, waraaqdaas oo laguu sheegayo waqtiga iyo meesha uu ka bilaabmayo waxbarashada. Hadii aad aadin waxbarashada loogu talagalay laqabsashada wadanka, waxaad saas kugu moodaa booskaakii.

Waxabarshada ku saabsan laqabsashada wadanka nooce ayey xafiiska shaqobixinta qabanqaabisaa?

Waxabarshada ku saabsan laqabsashada wadanka waxay socdaan in ku dhaw hal sano. Waxabarshada ku saabsan laqabsashada waddanka waxaa lagu bartaa luuqadda finnishka iyo macluumaadka ku saabsan waddanka sidoo kale macluumaadka lagama maarmaanka u ah shaqo raadinta. Magaaloyin ka mid ah wadanka waxaa la ku dhigaa waxbarashada la qabsashada waddanka af-iswiidish. Ujeedadda koorsadu waa in sidii aad jaanis fiican u heli lahayd inaad shaqo hesho.

Waxabarshada ku saabsan laqabsashada wadanka ee xafiiska shaqobixinta ay bixiso waxaa lagu qabtaa goobo waxbarsho oo kala duwan ama meelo kala duwan ku yaala. Waxbarashadaan waxaa la dhigtaa inta badan 5 maalmood wiigii kastaba, 7 saacadood maalintiiba. Waxaa kale oo kooraskaan ku jira waqtii la tagayo ama loo baxayo shaqo barasho oo la soo shaqaynayo. Waqtigaasna waxaad ka shaqaynaysaa shaqooyinka dadka finishka ahi ka shaqeeyaan, oo waxaad baranaysaa sida wadankaan looga shaqeeyo.

Xafiiska shaqabixinta koorsooyinka uu bixiyaa waa lacag la, aan. Waqtiga aad waxbarashada ku jirtana waxaa lagu siinayaa lacagta shaqo la, aanta iyo lacagta kabida oo loogu tala galay safarka iyo cuntada maalmaha aad iskuulka dhiganeysid.

Ma tegi karaa ama ma baran karaa koorsoyinka kale oo aan ahayn koorsada xafiiska shaqabixinta bixiyaan?

Waad tegi kartaa waxbarashooyinka af finsihka amo af swiidishka lagu dhikto oo aan ahayn tan xafiiska shaqobixinta bixiyaan, laakiin waxaad u baahan tahay inaad ogolaansho ka hesho xafiiska shaqobixinta. Waxbrashooyinkaas amo koorosyadaas waxaan ka raadsan kartaa oo kahelysaa ciwaankaan www.finnishcourses.fi

Waqtiga la qabsiga wadankaan ee aad baranayso luqada finishka amo swiidishka waxaa lagu siin karaa lacagta ama shaqo la, aanta iyo lacagta kabida oo loogu tala galay safarka iyo cuntada maalmaha aad iskuulka dhiganeysid. Wuxaase khasab ah in waxbarashadaan la dhigto ugu yaraan 20 saacadood wiigii, iyo in lagu daray qorshahaaga la qabsiga wadanka. Ha bilaabin waxbarashada ama kooraska ilaa aad ogolaansho iyo heshiis ka hesho xafiiska shaqobixinta.

Adiguna iskaa u baro si firfircoo luuqadda finshka amo tan swiidishka. Wuxaabaha iyo meelaha wax laga barto waxaad ka heli kartaa, libreeriga ama boga internetka tusaalo sida ciwaankaan www.kotisuomessa.fi amo www.infopankki.fi
→ Luuqadda Finnishka ee internetka gudihiisa (Suomen kieltä internetissä).

Maxaan sameeyaa hadaan ka maqnaado koorsada ama waxbarashada?

Waa inaad maalin kasta oo wax la baranayo koorsada tagtaa. Kooraska lagama maqnaan karo amar la, aan ama cudurdaar la, aan. Cudurdaarku waa inuu noqdaa mid la aqbali karo.

Hadii aad xanuunsato (jirato) ama ilamhaagu xanuunsado (jirado), u sheeq macalinkaaga. Waxaa laga yaabaa in uu macalinkaaga kuweydiyo shahaado ama waraaqda dhaqtarka ama nurse ku siiyo oo ku cadeeyneyso xanuunka. Hadii aad

kooraska ka maqnaato 5 maalmood amar la, aan ama cudurdaar la, aan, waxaa lagaa goyn karaa waxbarashada ama kooraska. Sidoo kale waxaa lagaa joojic karaa lacagta shaqo la, aanta.

Hadii luguu ogolaado iskuul kale inta aad dhiganeysid waxbarashada ku saabsan laqabsashada waddanka ee xafiiska shaqobixinta ku siiyay, waxaad bilawdaa iskuulkaas markii aad ka heshid fasax xafiiska shaqobixinta oo la socodsii isbadalka.

Waa maxay lacagta shaqo la, aantu?

Lacagta shaqo la, aantu waa lacagta la siiyo qofka aan shaqada haysan laakiin shaqo raadiska ah, kaasoo raadinaya shaqo maalin oo dhan la qaban karo, ama kana qayb galaya koorsoyinka xafiiska TE-toimisto bixiyo ama adeegyada kalee xafiiska shaqobixinta.

Marka aad shaqo la, aan tahay isla markaana shaqo raadisnimadaadu aanay kaa dhicin (Taariikhda kaadhka shaqo la, aanta kuugu qorani aanay dhicin).

Waa maxay sababta lagu bixin karaa lacagta shaqo la, aantu?

Lacagta shaqo la, aantu waxaa lagu siin karaa oo keliya, hadii aad ka tahay macmiil xafiiska shaqobixinta, diyaarna aad u tahay inaad qabato shaqo buuxda oo maalin dhan ah. Waa in aad diyaar u tahay hadii lagu siiyo shaqo waqtii go'an ah. Marmar waxaa qofka lasiyyaa lacagta shaqo laaanta ah asagoo shaqo waqtii go'an shaqeeyo.

Shaqada dhan macnaheedu waa shaqada inta abadan la qabto 5 maalmood wiigii ama asbuucii, 8 saacadood maalintii ama 40 saacdood wiigiba. Hadii shaqo laguu waayo ama aad adiguba waydo, waa inaad ka qayb gashaa adeega uu bixiyo xafiiska shaqobixinta, tusaale ahaan koorsada luqada finishka oo maalintii oo dhan la dhiganayo.

Lacagta shaqo la,aanta laguma siinaayo hadii aad tahay arday buuxa (Tusaale ahaan dhigta iskuulada xirfadaha ama jaamacadaha iwm) ama aad sababo kale awgood u qaban karin shaqo buuxda oo maalin walba ah. Tusaale ahaan: hadii aad maalin oo dhan caruurta guriga ku hayso. Waxaa kaloo saamayn ku yeelan kara lacagta shaqo la,aanta hadii aad leeday shirkad.

Yaa bixiya lacagta shaqo la,aanta?

Lacagta shaqo la,aanta waxaa bixiya Kelada iyo ururada shaqaalaha Khasnadooda shaqo la,aanta. (Kela waa xafiiska laga qaato Kela kortiyada, waana xafiiska caymiska hawl gabka dadweynaha). Xafiiska shaqobixinta ma bixiyo lacagta shaqo la,aanta. Lacagtan waxaa bixiya waa xafiis ee ma aha qof ama dad.

Xafiiska shaqobixinta waxuu qoraa go,aanka sheegaya in qofku xaq u yeelan karo iyo in kale lacagta shaqo la,aanta. Go,aankaas ayaa xafiiska shaqobixinta u diraa Kelada iyo khasnada urururda shaqaalaha ee bixiya lacagaha shaqo la,aanta xubnahooda. Go,aanka bixinta lacagta shaqo la,aanta waxaa gaadhaya Kelada da iyo khasnada ururrada shaqaalaha ee lacagta shaqo la,aanta bixiya.

Waa inaad adigu codsataa lacagta shaqo la,aanta kana codsataa Kelada ama xafiiska khasnada ururrada shaqaalaha. Waxaanad ku codsanyasaa lacagta shaqo la,aanta inaad buuxiso foomka Kelada oo aad ka heli karto boga internetka ee (www.kela.fi) ama hadii aad xubin ka tahay khasnada shaqo la,aaneed ee xubinta ka tahay, ama foomkan oo waraaq ah inaad buuxiso boostana ugu dirtid Kelada ama khasnada shaqaalaha.

Maxaa khasab ah inaan xasuusto, markaan macmiil ka ahay xafiiska shaqobixinta?

- U raadso shaqo iskaa, diyaarna u ahaw inaad ogolaato shaqada ama waxbarashada uu kuugu yeedho xafiiska shaqo la,aantu.
- Waxaa kaloo xafiiska shaqobixinta kuugu yeeri karaa arimo kale, sida qorshahaaga oo laguu cusbeysiinaayo. Waa inaad timaado waqtiga xafiiska shaqobixinta kuu yeeray ama aad waqtii fiican u soo sheegto in aadan iman karin oo aad kala heshiiso xafiiska waqtiga aad imaan karto.
- Ka war hay inaanay kaa dhicin baasaaboorkaaga iyo sharciga aad wadanka ku joogtaa. Codso baasaaboor iyo sharci degenaansho cusub inta uu kaa dhicin midkaaga hore. Ka dibna soo tus xafiiska shaqobixinta cadayn inaad codsatay baasaaboor cusub iyo sharci cusub.
- Marka aad heshid sharciga aad wadanka ku joogtid, u keen xafiiska shaqobixinta koopi aad ka soo qaaday. Hadii uu sharciga aad wadanka ku joogtid uu kaa dhaco aadane mid cusub codsanin, xafiiska shaqobixintane aadane la socodsiinin waxaa lagaa joojinaa muddo lacagta shaqo la,aanta ah.
- Ugu soo sheeg boga www.te-palvelut.fi, telefan ahaan, ama imail ahaan hadii:
 - aad shaqo heshay
 - cinwaankaagii ama telefoonkaagii bedelmay
 - aad u baxayso fasaxa hooyada ama fasaxa xanuunka gelayso ama ay jirto sababo kale oodan u aadi karin shaqo ama waxbarasho
 - aad aadeyso waxbarashooyin ay qabanqaabinayaan kuwo aan aheyn xafiiska shaqobixinta
 - adiga ama xubnaha qoyskaaga rabto/rabaan iney sameystaan ganacsi
 - aad u guureyso waddanka dibadiisa.

Sidee baan shaqo u heli karaa?

Marka aad macmiil ka tahay xafiiska shaqobixinta, adiga shaqadaada waxaa waaye in aad si firfircooni u raadsatid shaqooyin. Xafiiska shaqobixinta ma ku siin karto shaqo, laakiin waxay kaa caawin kartaa sidii aad u codsan lahayd shaqo. Xafiiska shaqobixinta waxay ku siinaysaaa maclumaaadka khuseeya shaqooyinka banaan ee adiga kugu haboon.

Shaqo bixiyayaashu waxay inta badan ku qoraan shaqooyinka ka banaan internetka. Wuxaad shaqooyinka banaan ka heli kartaa tusalee cinwaanka internetka ee: www.te-palvelut.fi → **Avoimet työpaikat**. (shaqooyinka banaan)

Waxaa kaloo shaqooyinka banaan lagu soo qoraa internetyada kale iyo joornaalada.

Wuxaad kaloo shaqooyin ku heli kartaa wakaalada shaqaale qorista ama asxaabtaada aad waydiiso shaqo banaan. Wuxaad kaloo si toos ah aad email ama telefoon ugu waydiisan kartaa shaqo, shirkadaha shaqooyinka bixiya. Maclumaaadka shirkadaha waxaad ka heli kartaa internetka.

Sidaan u raadsadaa ama u doontaa shaqo?

Markaad hesho ogaysiis shaqo banaan, waxaa kaloo ogaysiiska ku qoran, sida loo la xiriirayo shaqo bixiyaha.

Inta badan waa inaad u dirtaa shaqo bixiyaha codsigaaga shaqada iyo taariikh nololeedkaaga oo gaaban kan shaqada iyo waxbarashadaada (CV). Si kooban ugu sheeg codsigaaga shaqada:

- waa maxay sababta aad u xiisaynayo shaqadaa banaan
- waa maxay sababta aad ugu malaynayo inaad adigu tahay qofka shaqadas banaan qaban kara ee shaqo bixiyahu kugu dooran karo adiga.

Ku sheeg CV ga (Taariikh nololeedka)

- Maclumaaadkaaga (Magacaaga, Telefoonkaaga, Cinwaankaaga, emailkaaga)
- waxa ay yihiin waxii aad baratay ama waxbarashadaadu
- shaqooyin nooceee ah ayaad hore u soo qabatay.

Mararka qaarkood waxaa shaqo bixiyahu leeyahay boga internetka oo laga buuxinayo codsiga shaqda. Mararka qaar koodna waxaa ku filan inaad telefoon kula hadasho shaqo bixiyaha.

Waxaa kale oo jira CV netti, oo ah meel lagu kaydiyo CV yada oo aad CV gaaga dhigi karto, si ay shaqo bixiyayaashu u akhriyaan oo kadibna kuula soo xiriiraan. Cinwaanka boga internetka ee CV netti waa: www.te-palvelut.fi → **CV-netti**.

Wuxaad maclumaaad saa, id ah ka heli kartaa sida shaqada loo raadsado iyo sida CV ga loo qorto internetka hoos ku qoran:

www.infopankki.fi → **Elämä Suomessa, työ ja yrittäjyys** (nolosha finland, shaqada iyo ganacsiga).
www.te-palvelut.fi → **Työnhakijalle** → **Vinkkejä työnhakuun** (shaqo raadiyaha → Talooyinka shaqo raadinta).

Sidee xafiiska shaqobixinta ii caawin karaa, hadaan shaqo waayo?

Xafiiska shaqobixinta waxay kuu qorshaysaa shaqo barasho iyo waxbarashooyin, shaqo laga kaalmeenayo shaqo ku siiyaha mushaarkaaga

Carbiyeen:

- U carbiyeenta shaqo dalbashada waxaad heleysaa tusmo iyo talo sida shaqada loo dalbado.
- Carbiyeenta qabashada shaqada waxaad ka heleysaa caawimo la xiriirta xirfadaad doorato iyo waxbarashada xirfadaad dalbaneyso.
- U carbiyeenta shaqada waxaad heleysaa caawimaad sida loo raadsado shaqada iyo sida looga shaqeeyo goobaha shaqada.

Shaqobarasho:

- Shaqo barashada waxaa la joogaa goobta shaqada. Xiligaas isagana waxaa lagu ogaanayaa iney shaqadaas aad qabataa tahay xirfad kugu haboon adiga.
- Shaqo barashada waxaa ka heshiinaya adiga (shaqo raadiyaha), shaqo bixiyaha iyo xafiiska shaqobixinta. Wuxaa shaqo barashada bilaabi kartaa kadib marka uu xafiiska shaqobixinta kuu ogolaado uuna aqbalo heshiiska shaqada.
- Waqtiga aad ku jirto shaqo barashada ma qaadanaysid mushahar, waxaad qaadanaysaa sida caadiga ah lacagti shaqo la, aanta iyo.

Waxbarasho tijaabo:

- Waxbarashada tijaabada waxaad ku sameyneysaa iskuulka. Xiligaas isagaana waxaa lagu ogaanayaa waxbarashada xirfadooyinka kala duwan ee jira.

Waxbarashada xirfadaha ama waxbarashada loo diyaarinayo inuu qofku xirfad barto:

- Wuxaa ku baran kartaa xirfada aad u baahan tahay ama shahaadada aad u baahan tahay, ama wuxaa ku dhamaysan kartaa xirfadaadii hore inta lagaaga baahan yahay inaad finland ku kordhiso.
- Luqada wax barashadu waa finnish.
- Wax barashadu waa kuu lacag la,aan, waxaanad helaysaa sida caadiga ah lacagta shaqo la,aanta iyo tii gunada cunada iyo safarka koorsooinka oo kale.
- Wuxaa ka dalban kartaa ama ka codsan kartaa waxbarshadan ciwaankan internetka:
www.te-palvelut.fi → **Haussa oleva työvoimakoulutus.**

Shaqada la taakuleeyo oo shaqo ku siiyaha laga kabayo mushaarkaaga:

- Shaqadaas wuxaa ka shaqeyneysaa goobta shaqada xafiiska shaqobixinta ayaa u ogolaanaya shaqo kusiiyahaaga inuu ka kaalmeeyo qarashka mushaarka kugu baxaya.

Xagee baan ka heli karaa macluumaaad saa,id ah oo ku saabsan adeega uu xafiiska shaqobixinta kuu qabanaayo?

Waxaad ka heli kartaa macluumaaad saa,id ah

- Qofka adiga arimaaha qaabilsan
- Inaad wacdo laynka telefoonka shaqada,
af finish p. **0295 025 500**,
ama af ingiriis p. **0295 020 713**

Waxaad ka heli kartaa macluumaaad khuseeya finland, xirfada
ama shaqada aad doonaysid, waxbarashada iyo shaqoraadiska
internetyada hoos ku qoran:

- www.te-palvelut.fi
- www.te-palvelut.fi/finnwork
- www.infopankki.fi
- www.finnishcourses.fi
- www.lifeinfinland.fi